

PRIVREDNI POTENCIJALI KRASNODARSKOG KRAJA

Industrijski kompleks

Industrijski kompleks kraja determinišu tri vrste privredne delatnosti: eksploatacija mineralnih sirovina, prerađivačka industrija, proizvodnja i distribucija električne energije, gasa i vode. U tim proizvodnjama registrovano je preko 9.200 organizacija, u okviru toga 900 velikih i srednjih. U kraju se vrši eksploatacija nafte, prirodnog gasa i građevinskog nerudnog materijala.

Vodeće mesto u prerađivačkom sektoru privrede zauzima proizvodnja prehrambenih proizvoda, naftnih derivata, građevinskog materijala, mašina i opreme. Njihov udeo u ukupnim isporukama proizvoda prerađivačke industrije iznosi preko 78,5%.

U kraju rade tri rafinerije nafte, a najveća je OAO "Роснефть-Туапсинский нефтеперерабатывающий завод".

Pozicija lidera u okviru prerađivačke industrije pripada prehrambenoj industriji, koja obuhvata preko 2.200 različitih vrsta proizvodnji, koje obezbeđuju oko 50% obima ukupnih isporuka raznih proizvoda.

Udeo proizvodnje građevinskog materijala u isporukama proizvoda prerađivačke industrije dostigao je praktično 9%. Preko 50 velikih i srednjih preduzeća u ovoj grani proizvode proizvode, koji po mnogim pozicijama imaju međunarodne sertifikate kvaliteta, što omogućava da se izvoze kako u zemlje u regionu, tako i šire (cement, gips-karton, specijalna armatura, metalne konstrukcije). Među njima treba izdvojiti OAO "Новоросцемент", OAO "Кубанский Гипс-Кнауф", OAO "Новокубанский завод керамических стеновых материалов", ЗАО "Завод железобетонных изделий".

U kraju se proizvodi širok spektar proizvoda mašinogradnje: rezni alati za metal i drvnoprerađivačku industriju, mašine za kovanje i presovanje, dubinske pumpe za bušotine, aparatura za naftnu industriju, kompresori, mašine i oprema za poljoprivredu i šumarstvo. Intenzivno se razvija proizvodnja opreme za fotoenergetiku (solarne baterije i solarni moduli).

Glavni proizvođač i isporučilac električne i toplotne energije u regionu je OAO "Кубаньэнерго". Energetski sistem čine kapaciteti za generisanje Krasnodarske TC, Sočinske TE и две hidroelektrane.

Mala privreda

U pogledu nivoa razvoja male privrede Krasnodarski kraj se svrstava među prvih pet ruskih regiona. U poslednje tri godine broj subjekata u maloj privredi povećao se za 35.000, proizvodnja roba i usluga povećana je za više od dva puta. Mala privreda u Krasnodarskom kraju obezbeđuje 14% od ukupnog poreskog priliva u budžet na svim nivoima. U sferi male privrede danas je zaposlena 1/3 stanovništva, zaposlenog u ukupnoj privredi kraja, a to je oko 600.000 ljudi, 229.000 subjekata malog preduzetništva i farmera.

Poljoprivreda

Agroindustrijski kompleks je osnovna grana privrede ovog kraja. U njemu je zaposlena polovina radno sposobnog stanovništva. Dinamičan razvoj agroindustrijskog kompleksa Krasnodarskog kraja obezbeđuje prehrambenu sigurnost zemlje: kraj poseduje prebogate resurse poljoprivrednog zemljišta, u okviru toga crnicu, čija površina iznosi 4.805.000

hektara; kraj zauzima prvo mesto među subjektima Ruske Federacije po obimu proizvodnje žita, šećerne repe, voća i jagodičastih kultura, semena suncokreta i meda; kraj zauzima drugo mesto među subjektima Ruske Federacije u proizvodnji jaja, stočnog i živinskog mesa (žive vage), treće mesto u proizvodnji mleka.

Najveća preduzeća u ovoj grani su: OAO "Масложировой комбинат Краснодарский", ЗАО "Мясокомбинат Тихорецкий", OAO "Сочинский мясокомбинат", OAO "Медведовский мясокомбинат" i "Молочный комбинат" Тимаševskog rejona, ЗАО "Калория", OAO "Бондюэль Кубань", OAO "Абрау-Дюрсо", filijala 1 ЗАО "Московский пивобезалкогольный комбинат Очаково".

Agroindustrijski kompleks kraja, predstavljen višegranskim poljoprivrednim i prerađevačkim preduzećima sa razvijenom infrastrukturom, predstavlja najvećeg proizvođača i isporučioца poljoprivrednih proizvoda i sirovina u Rusiji.

Комплекс саобраћаја и вега

Saobraćajni kompleks obezbeđuje realizaciju spoljnotrgovinskih i ekonomskih interesa Rusije u zoni crnomorske i sredozemne privredne saradnje, daje bitan doprinos povećanju povezanosti teritorije zemlje. Morske luke u kraju obezbeđuju direktan izlaz preko Azovskog i Crnog mora na međunarodne spoljnotrgovinske puteve i u njima se "obradi" preko 35% ruskog spoljnotrgovinskog i tranzitnog tereta iz morskih luka Rusije, servisira približno 1/3 ruskog izvoza nafte. Teritorijom kraja prolaze najvažniji železnički pravci federalnog značaja, koji su orijentisani ka međunarodnim lukama i banjskim odmaralištima na Crnom i Azovskom moru. Cevovodni transport predstavlja međunarodni naftovod "Tengiz-Novorosijsk" i gasovod "Rusija-Turska" ("Plavi tok"). Dobro je razvijen sistem magistralnih gasovoda OOO "Кубаньгазпром", trasa gasovoda Rusija-Turska. Ukupna dužina gasovoda iznosi 1.213 km, od čega 317 km prolazi teritorijom Krasnodarskog kraja.

Vazdušni saobraćaj Krasnodarskog kraja realizuje se preko četiri aerodroma, od kojih su tri međunarodna (Anapa, Krasnodar, Soči). U poslednje tri godine povećan je obim putničkog saobraćaja, uključujući i međunarodne linije: obavljaju se letovi za Austriju, Nemačku, Grčku, UAE, Tursku. U kraju postoji i funkcioniše 8 morskih luka: Novorosijsk, Tuapse, Jejsk, Temrjuk, Port-Kavkaz, Soči, Anapa, Gelendžik, a takođe i rečna luka Krasnodar.

Među regionima Rusije Krasnodarski kraj pripada broju onih koji su najpodmireniji u pogledu sredstava elektro i poštanskih linija. Glavni operater lokalne i međugradske telefonske linije u Krasnodarskom kraju je OAO "Южная телекоммуникационная компания".

Turističko-rekreativni kompleks

Krasnodarski kraj je jedan od najpopularnijih banjsko-turističkih regiona u zemlji. Jedinstveni za Rusiju prirodni i klimatski uslovi kraja, izgrađene savremene medicinske ustanove sa najnovijim tehnologijama, istorijske znamenitosti, stvorile su potencijale za razvoj visoko efikasnog, konkurentnog turističko-rekreativnog kompleksa na međunarodnom nivou, koji daje pozitivan imidž zemlji na međunarodnoj sceni i obezbeđuje sve veće potrebe stanovništva za uslugama u sferi odmora, lečenja i turizma u celini. Klima u kraju je jedna od najprijetnijih u Rusiji, kako za život, tako i za rad čoveka.

Krasnodarski kraj je najtopliji region Rusije, prosečno trajanje sunčanog vremena iznosi 2.300 časova godišnje. Zahvaljujući spoju povoljnih klimatskih uslova i postojanja izvora mineralnih voda i lekovitog blata, Krasnodarski kraj je najpopularniji banjsko-turistički region u Rusiji i faktički jedini u Rusiji primorski banjsko-lečilišni i rekreativni centar. Potencijali banjskog

turizma i odmarališta kraja realizuju se putem stvaranja, na ovom prostoru, posebne ekonomske zone turističko-rekreativnog tipa.

Sanatorijumi i turističke organizacije kraja imaju mogućnosti da odjednom prime oko 212.000 gostiju. U smeštajnim kapacitetima u privatnom sektoru, koji predstavljaju samostalni preduzetnici koji pružaju usluge privremenog boravka na teritoriji Azovsko-Crnomorskog primorja, ima 1.300.000 mesta.

Iz godine u godinu se povećava obim usluga koje se pružaju u sanatorijumima i banjama, kao i usluga u sferi turističkih obilazaka. Jedinstveni rekreativni potencijal omogućava razvoj praktično svih vrsta turističke delatnosti: odmora i banjskog turizma, morskog, planinskog, skijaškog, boravka u sanatorijumima. U Krasnodarskom kraju koncentrisana su sva osnovna primorska odmarališta Rusije: Soči, Anapa, Gelendžik, Tuapse, Jejsk. Brzom dinamikom razvijaju se i ekstremne vrste turizma.

Bankarski sektor

U regionu danas funkcioniše tržišno orijentisani bankarski sektor koji čine 124 kreditne organizacije, koje u gradovima i reonima kraja imaju preko 1.000 dodatnih kancelarija.

Krasnodarski kraj zauzima u Južnom federalnom okrugu poziciju lidera kako u pogledu broja aktivnih kreditnih organizacija i filijala banaka, tako i u pogledu velikog broja ključnih parametara rada bankarskog sektora. Prema obimu kreditnog portfelja kraj stabilno drži poziciju među prvih 10 regiona u Rusiji.

Tržište osiguranja

U kraju se dinamično razvija tržište u sferi usluga osiguranja. Tržište osiguranja zauzima značajno mesto u obezbeđivanju socijalno-ekonomskog razvoja Krasnodarskog kraja i predstavlja neophodni element finansijskog razvoja i stabilnosti regiona. Atraktivnost i nivo razvoja lokalnog tržišta osiguranja determiniše broj kompanija koje na njemu funkcionišu. U kraju funkcioniše 136 osiguravajućih kompanija, koje raspolažu mrežom od preko 500 predstavništava i zastupništava. Po broju aktivnih osiguravajućih kompanija Krasnodarski kraj ulazi u grupu od 5 lidera u zemlji, posle Moskve, Sankt Peterburga, Moskovske, Sverdlovske i Samarske oblasti.

Efektno tržište

Danas se na dve efektne ruske berze kotiraju hartije od vrednosti 90 emitenata Krasnodarskog kraja, dok je 2005. godine takvih preduzeća bilo svega 12. Sa današnjim danom približno još 100 preduzeća Krasnodarskog kraja spremno je da izađe na otvoreno efektno tržište, a od njih polovina je spremna da u najkraćem periodu bude uključena u spisak za kotiranje. Tome doprinosi razvijena infrastruktura efektnog tržišta, koju čine 72 profesionalna učesnika na tržištu hartija od vrednosti.

Investiciona delatnost

Investiciono zakonodavstvo kraja je jedno od najprogresivnijih u zemlji. Zakonodavna baza štiti i garantuje prava investitora. U kraju su na snazi zakoni koji omogućavaju da se investitorima pruži državna podrška na nivou kraja. Za te svrhe u budžetu kraja predviđena su značajna sredstva.

Osim toga, investitorima se mogu pružiti povoljni uslovi za korišćenje zemljišta i drugih prirodnih resursa, a takođe da im se na povoljnim uslovima ustupe objekti nekretnina koji su u svojini kraja.

Odlukom prvog čoveka administracije kraja "O postupku utvrđivanja iznosa zakupnine za zemljište u državnoj svojini na teritoriji Krasnodarskog kraja" predviđen je niži koeficijent u odnosu na zakupninu za zemljište: za period projektovanja i izgradnje 0,5. Poreske olakšice daju se preduzećima koja ulažu sopstvena i privučena sredstva u realizaciju projekata, koji su dobili status "odobrenih". Domaći i inostrani investitori imaju podjednaka prava u dobijanju poreskih olakšica.

Kao jedan od oblika državne podrške investitorima, Zakonom o državnom stimulanju investicione delatnosti u Krasnodarskom kraju predviđeno je praćenje investicionih projekata. Praćenje podrazumeva organizovanje tekućih poslova od strane specijalne grupe za praćenje i pomoć investitorima u realizaciji investicionih projekata, kontrolu procesa blagovremenog dobijanja od strane investitora neophodnih saglasnosti i dozvola u državnim i lokalnim organima i organizacijama Krasnodarskog kraja.

U pogledu obima privučenih investicija vodeće mesto zauzimaju saobraćaj i veze, agroindustrijski, banjsko-sanatorijumski i turistički kompleks, koji time definišu prioritete regionalne privrede. Rejting Krasnodarskog kraja u svetskom poslovnom svetu veoma je visok: agencija "Standard & Poor's" dodelila je regionu međunarodni investicioni rejting na nivou "BB" (prognoza "pozitivna"). Osim toga, kraj ulazi u grupu od 7 ruskih regiona sa najmanjim investicionim rizicima i zauzima drugo mesto među ruskim regionima u pogledu zakonodavne aktivnosti u sferi investicija.

Regionalno zakonodavstvo obezbeđuje transparentnost investicionog procesa, stabilnost pravnog polja, zaštitu prava investitora kao sopstvenika i obezbeđuje povoljne uslove funkcionisanja preduzeća u periodu realizacije investicionog projekta.

Zašto je unosno investirati u Krasnodarski kraj?

- Krasnodarski kraj (region na samom jugu Rusije) je lokacija između Evrope i Azije.
- Preko njegove teritorije prolaze tri međunarodna transportna koridora, najkraći putevi kopnenog, vodenog i vazdušnog saobraćaja između zemalja Evrope, Sredozemnog mora, Bliskog Istoka, Srednje Azije.
- Visokokvalifikovana konkurentna radna snaga.
- Široki spektar različitih struka i zanata.
- Značajni privredni potencijali Krasnodarskog kraja.
- Stabilna pozitivna dinamika bruto regionalnog proizvoda koja je determinisana rastom obima proizvodnje proizvoda i usluga u osnovnim privrednim granama.
- Preko 60 vrsta mineralnih sirovina, od nafte i gasa do građevinskog materijala.
- 1,5 miliona hektara površine pod šumom, uglavnom kvalitetnih vrsta.
- Plodno poljoprivredno zemljište, koje omogućava gajenje čitavog spektra različitih kultura karakterističnih za umereni pojas, kao i pojedinih vrsta suptropskih kultura.
- U sektoru poljoprivrede region zauzima prvo mesto u Rusiji.
- Odlično razvijena saobraćajna infrastruktura.
- Unikatni rekreativni resursi koji omogućavaju razvoj praktično svih vrsta turističke i banjske delatnosti.
- U kraju su locirana osnovna primorska odmarališta u Rusiji. Dužina obale iznosi 1.161 km.
- Povoljna investiciona klima.

- Ubrzana dinamika razvoja finansijskog sektora.

Za poslednjih sedam godina u privredu Krasnodarskog kraja bilo je usmereno preko 4,5 milijardi dolara inostranih investicija. Osnovne zemlje-investitori bile su Velika Britanija, Nemačka, SAD, Francuska i Kipar. Glavni deo investicija bio je usmeren u saobraćaj, veze, agroindustrijski kompleks, industriju građevinarstva, trgovinu. U 2008. godini ukupni obim investicija u Krasnodarski kraj povećao se za četvrtinu, a obim inostranih investicija za jedan i po puta.

Sve ovo govori da u kraju postoje veliki potencijali za razvoj mnogo većih razmera, koji determinišu mogućnosti povećanja njegovog doprinosa realizaciji ciljeva Vlade Ruske Federacije.

Obrazovanje

Posebno mesto u sferi prosvete, nauke i kulture regiona zauzimaju visokoškolske ustanove u kraju, naučno-obrazovne institucije, u kojima se pripremaju stručnjaci u praktično svim oblastima znanja i struke. U kraju postoji 11 državnih ustanova visokog obrazovanja. To su klasični, agrarni, tehnološki, medicinski univerzitet, univerzitet kulture i umetnosti, univerzitet fizičke kulture, sporta i turizma, Armavirski pedagoški univerzitet, Pomorska akademija F.F. Ušakov, Sočinski univerzitet turizma i banjskog odmora i ostali. Osim toga, u Krasnodarskom kraju su otvorili svoje filijale vodeće obrazovne ustanove zemlje, kao što su Ruski trgovačko-ekonomski univerzitet (u Krasnodaru), Ruski univerzitet prijateljstva među narodima (u Sočiju), Ruski državni socijalni univerzitet i drugi.

Položaj kraja u poređenju sa velikim subjektima Južnog federalnog okruga (JFO):

Socijalno-ekonomski pokazatelji kraja imaju najbolje rezultate:

- Prema dinamici rasta: izvedenih građevinskih radova 125,3% (u velikim subjektima JFO smanjenje za 13-47%), izgrađenog i opremljenog stambenog fonda 128,3% (u velikim subjektima smanjenje za 8-16%), prometa u trgovini na veliko veletrgovačkih organizacija 105,4% (u ostalim subjektima smanjenje za 14-20%), nivoa inflacije 102,9% u odnosu na decembar 2009. godine (u drugim regionima od 103% do 104,4%);
- Po obimu proizvodnje: poljoprivrednih proizvoda (za 1,6 puta više nego u Rostovskoj oblasti koja zauzima drugo mesto), izvedenih radova u građevinarstvu, uključujući stambenu izgradnju (prevazilazi obim gradnje u Rostovskoj oblasti za 2,6 puta), prometu u svim sektorima tržišta potrošnje (Rostovska oblast zaostaje u maloprodaji za 14%, sferi usluga u društvenoj ishrani za 37%, u sferi naplativih usluga za 41%), vrednosti finansijskih rezultata rada organizacija (za 2,4 puta više nego u Volgogradskoj oblasti koja zauzima drugo mesto);
- Prema vrednosti prosečnog ličnog dohotka (u januaru i februaru) 14,8 hiljada rubalja u odnosu na 14,1 hiljadu u Astrahanskoj, 13,5 hiljada u Rostovskoj i 12,7 hiljada rubalja u Volgogradskoj oblasti;
- Prema nivou registrovane nezaposlenosti (1,2%, to je za 0,6-1,9 procentnih stavki manje nego u ostalim velikim subjektima). Uz to kraj zauzima drugo mesto u pogledu registrovano najmanjeg broja nezaposlenih (30,4 hiljada lica) posle Astrahanjske oblasti (14,3 hiljada lica).

Kraj zauzima drugo mesto:

- Po dinamici rasta trgovine na malo 105,4% (u Rostovskoj oblasti 110,4%), sfere naplativih usluga stanovništvu 102,1% (u Rostovskoj oblasti 103,7%);
- Po dinamici rasta novčanih prihoda stanovništva u periodu januar-februar tekuće godine, kako u nominalnoj 117% (u Rostovskoj oblasti 123,9%), tako i u realnoj 108,1% (u Rostovskoj oblasti 115,2%) vrednosti. Prema vrednosti novčanih prihoda (11,6 hiljada rubalja na mesečnom nivou) kraj takođe zauzima drugo mesto posle Rostovske oblasti (12,5 hiljada rubalja).